

שֶׁל חֲלִין שֶׁהוּא נֹתֵן לוֹ ע"כ. וּמִכָּאן סָמַךְ עַל הַתַּעֲנוּת
שֶׁהִיחִידִים עוֹשִׂים בַּעֲשֻׁרַת יְמֵי תְּשׁוּבָה שֶׁהֵם רְצוּיִים וּמִקְבָּלִים
בְּיוֹתֵר, הוֹאִיל וְהֵם דֶּרֶךְ נִדְבָה.

וּמִפְּרִשְׁת ^{אוצר החכמה} נִדְרִים יֵשׁ לְלַמֵּד שָׁאִין לְהִקָּל בַּגְּזֵרוֹת דִּרְבָּנָן,
שֶׁהָרִי אָפְלוּ הִיחִיד יָכוֹל לֶאֱסֹר אֶסּוּר עַל נַפְשׁוֹ
דֶּרֶךְ סִיג וּפְרִישׁוֹת, וְאִם עוֹבֵר עָלָיו, נוֹשֵׂא עוֹן כְּאִלוֹ עֹבֵר
עַל דְּבָרֵי תוֹרָה, וְכָל שֶׁכֵּן הִרְחַקְתָּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָּה
שֶׁהֵם דֶּרֶךְ סִיג לַתּוֹרָה. וּלְכַךְ לֹא הִתְחִיל פְּרִשְׁת נִדְרִים עִם
וַיְדַבֵּר י"י אֶל מֹשֶׁה כְּדֶרֶךְ שְׁאֵר כָּל הַפְּרִשְׁיֹת, לְהַגִּיד שְׁאֵף
הַתַּקְנֹת שֶׁיַּעֲשׂוּ רָאשֵׁי בְנֵי יִשְׂרָאֵל דֶּרֶךְ סִיג לְפִי צֶרֶךְ הַשָּׁעָה,
^{אח"כ 1234567} הָרִי הוּא בְּכָלֵל הַדְּבָר אֲשֶׁר צִוָּה ה'. וַיֵּשׁ לִישָׁב עוֹד שֶׁלֹּא
רָצָה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְצוּת עַל הַנִּדְרִים, לְהַגִּיד שִׁיּוֹתֵר
טוֹב הוּא שִׁיְהֵא הָאָדָם נָקִי מִתְּשׁוּקוֹת וְהַתְּאַוּת מִצַּד עֲצָמוֹ,
וְלֹא יִצְטָרֵךְ כָּלֵל אֶל פְּרִישׁוֹת הַנִּדְרִים, וְהִרְאָה מִן הַדּוֹרוֹת
הָרִאשׁוֹנִים שֶׁלֹּא הָיוּ עֲמוּסִים בְּעַל גְּזֵרַת דִּרְבָּנָן, לְפִי שֶׁלֹּא
הִצְרָכוּ אֲלֵיהֶם כָּלֵל, וּפְשִׁיטָא שֶׁלֹּא גָרַע כַּחַם כָּלֵל בְּשָׁבִיל
זֶה.

וַיִּקְרָאוּ חֲכָמֵי הַתְּלָמוּד חֲכָמֵי הָאֱמֶת. כִּי כְּמוֹ שֶׁהָאֱמֶת יַעֲנֶה
דִּרְכּוֹ, וְכָל הָעוֹלָם כָּלוּ לֹא יוֹכְלוּ לְהַשְׁלִיךְ הָאֱמֶת
אַרְצָה, כֹּךְ הַתְּלָמוּד לְפִי שֶׁהוּא אֱמֶת מִצַּד עֲצָמוֹ יֵשׁ לוֹ קִיּוֹם,
וְאֵף עַל גַּב שְׁכָל הָאֱמוּת מַלְעִיגִין עָלָיו, אָפְלוּ הֵכִי הוּא
מִקְבֵּל וְטוֹב וַיִּפֶּה הַדְּבָר עֲלֵינוּ וְעַל זִרְעֵינוּ אַחֲרֵינוּ לַעֲשׂוֹתוֹ
עַד הָעוֹלָם. וּלְפִי שֶׁהַתְּלָמוּד אֵינוֹ מִהֲדָר רַק אֵצֶל יִשְׂרָאֵל,
וְכֵן יִשְׂרָאֵל אֵינָם מִהֲדָרִים לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ רַק בְּשָׁבִיל
הַתּוֹרָה שֶׁבַעֲלָ פֶה, שֶׁהִיא הַסִּימָן הַמְּבַהֵק הַמְּבַהֵיק הַמְּבַדִּיל
בֵּין יִשְׂרָאֵל לָעַמִּים כְּמוֹ שֶׁאַפְרָשׁ בְּסָמוּךְ. עַל כֵּן אֲנוּ נוֹהֲגִין

לומר בכל סיום מסכת: הדרן עלך והדרן עלן. גם אין מי שנותן דעתו על התורה שבעל פה שלא תשכח חס ושלום, רק אנו, וזהו דעתן עלך, וכן התורה שבעל פה הוא המגנה על ישראל, ולכך נקראת גמרא שהיא ראשי תבות של גבריא"ל מיכאל רפאל אוריאל. לומר, כי העוסק בגמרא חונה מלאך ה' סביב לו להצילו, מימינו מיכאל ומשמאלו גבריאל, ומלפניו אוריאל, ומאחוריו רפאל, ועל ראשו שכינת אל הבוחר בדברי חכמים. וזהו דעתך עלן, כמו השגחתך עלן, והואיל וישראל והתורה שבעל פה הן שני תאומי צביה, ראוי שלא יתנשו זה מזה לא בעלמא דין ולא בעלמא דאתי, ולהיות שהתלמוד אינו חביב ומהדר כל כך רק אצל בעלי התורה, אבל לא אצל יושבי הקרנות, על כן אנו מודים ששם חלקנו מיושבי בית המדרש ולא שם חלקנו מיושבי הקרנות.

ואנו רואים שהלוחות הראשונים שכתבם השם יתברך נשתברו, ולא נתקיימו רק הלוחות האחרונות שכתבם משה, רמז שדברי תורה עתידים שאינם מתקיימים רק על ידי כתיבת בשר ודם, הוא כתיבת תורה שבעל פה. ולא נאמר גם כן טוב, רק בדברות האחרונות שנאמר בהם למען ייטב לך (בבא קמא נד, ב — נה, א). והמלעיגים מצאו להם מקום להלעיג על הספר הקדוש הזה בשביל האגדות התמוהות הנמצאים בו, שלכאורה נראה שלא די שלא יועילו רק יזיקו, אבל כבר המשילו רבותינו זכרונם לברכה הדבר הזה בפרק במה מדליקין (שבת לא, א), לאדם שצוה לעבדו להעלות לו כור של חטין על העליה וכן עשה, אחר כך אמר העלית בתוכו קב של חמטין? אמר לה לאו. אמר מוטב שלא העלית! וחמטין הוא אפר מקלל שאינו מגדל